

LIETUVOS MEDIATORIŲ RŪMAI

Lietuvos mediatorių profesinė organizacija, Didlaukio g. 55, LT-08303 Vilnius
Telefonas: +37067113241. El.paštas: info@lmr.lt
Įmonės kodas: 304467253

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2023-08-23 Nr. LMR-SR- 15

DĖL NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Susipažinę su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 13 d. nutarimo Nr. 364 „Dėl Už antrinės teisinės pagalbos teikimą, koordinavimą ir mediaciją mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – nutarimo projektas), pritariame Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijos keliamam tikslui - didinti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos efektyvumą ir kokybę, įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimo įstatymą¹ (toliau – VGTPĮ pakeitimo įstatymas) bei sprendžiant praktikoje nustatytus teisinio reguliavimo trūkumus. Tačiau manome, kad siūlomas 25 EUR užmokesčio bazinis dydis, kuris taikomas apskaičiuojant užmokestį už suteiktą mediaciją, yra nepakankamas:

- 2022 m. atlikto privalomosios mediacijos šeimos ginčuose teisinio reguliavimo poveikio ex post vertinimo (toliau tekste – Tyrimas) 6 rekomendacijoje nurodoma, kad tyrimo metu buvo nustatyta, jog mediatorių paslaugos vertinamos nepakankamai ir atlygis už jas per mažas, taip pat siekiant užtikrinti, kad dėl atlygio dydžio nebūtų daroma žala mediatoriaus profesijos (o kartu ir mediacijos instituto) prestižui, siūloma įvertinti atlygio mediatoriams didinimo galimybes². Taip pat labai svarbu įvertinti Tyrime konstatuotas privalomosios mediacijos naudas, susijusias su šeimos ginčo bylų mažėjimu teismuose, bendru taikaus ginčo sprendimo būdo populiarėjimu bei sėkmingos privalomosios mediacijos atveju sumažinamą neigiamą šeimos konflikto poveikį vaikams (Tyrimo 3.2 dalis). Šios naudos turi platų poveikį bendram visuomenės požiūriui į konfliktų sprendimą, skatina taikius susitarimus bei sukuria ne tik socialinę, bet neabejotinai ir ilgalaikę finansinę vertę, prie kurios prisideda mediatoriai savo veikla. Mediatoriai dirba pagal individualios veiklos pažymą, realus užmokestis atskaičius mokesčius (neto) būtų 21.05 EUR už valandą. Mediatoriams, teikiantiems mediacijos paslaugas, keliami ypatingai aukšti reikalavimai, t. y. turėti aukštąjį išsilavinimą, išklaustyti specialius bazinius 40 val. mokymus, išlaikyti egzaminą, nuolat kelti kvalifikaciją. Jie dirba su aukšto konfliktingumo lygio, neretai krizinėmis situacijomis. Darbo krūvis priklauso nuo jam skiriamų mediacijų skaičiaus, jis nėra pastovus ir stabilus (vidutiniškai 2-3 mediacijos mėnesį). Siekiant užtikrinti kokybiškas paslaugas, mediatorių motyvaciją vykdyti valstybinę

¹ Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 31, 32 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2103.

² 2022 m. Privalomosios mediacijos šeimos ginčuose teisinio reguliavimo poveikio ex post vertinimas.

privalomąją mediaciją, turėti galimybes kelti savo kvalifikaciją, LMR nuomone UBD turėtų būti didinamas ne mažiau kaip iki 30 EUR.

- Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, mediatoriams yra mokama tik už faktinį mediacijos vykdymo laiką, tai 1 val. skirtą mediacijai pasirengti (susipažinti su ginčo medžiaga, parengti pranešimus ginčo šalims); 4 val. mediacijai vykdyti (dalyvauti mediacijos susitikimuose tiesiogiai ar naudojantis informacinėmis ir elektroninių ryšių technologijomis) ir 1 val. mediacijos rezultatams įforminti (taikos sutarties projektui rengti, pranešimams Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai ar teismui rengti). LMR mediatorių bendruomenė ne kartą yra išreiškusi siūlymą didinti mediacijos valandų skaičių. Minėto Tyrimo 7 rekomendacijoje nurodoma, kad tyrimo metu buvo nustatytas valstybės finansuojamų privalomosios mediacijos valandų skaičiaus nepakankamumas mediacijai atlikti (pvz., nustatytos vienos valandos mediatoriams nepakanka mediacijos rezultatams įforminti), todėl siūloma įvertinti valstybės finansuojamų privalomosios mediacijos valandų skaičiaus didinimo galimybes. Atsižvelgiant į tai siūlome didinti mediacijai vykdyti skiriamų valandų skaičių:
 - Didinti teisminės mediacijos, kurią vykdo mediatorius (ne teisėjas) pasiruošimui skirtą mediacijai valandų skaičių, taikant analogišką valandų apskaičiavimą, kuris yra numatytas advokatams už laiką, skirtą susipažinti su bylos medžiaga.
 - Nutarimas numato, jog advokatams, teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, užmokestis mokamas ne tik už faktinį antrinės teisinės pagalbos teikimą, bet ir už laiką, skirtą kelionei į antrinės teisinės pagalbos teikimo ar procesinių veiksmų atlikimo vietą ir atgal, neviršijant Taisyklėse nustatytų dydžių. LMR bendruomenė ne kartą išsakė savo pastebėjimus, kad vykdant mediacijas, pasitaiko atvejų, kad nuvykus į mediacijos paslaugų teikimo vietą (VGTPPT ar kitas patalpas) mediacijos susitikimas neįvyksta, nes viena iš šalių ar abi šalys neatvyko, tačiau apie tai mediatoriui iš anksto nepranešama. Tokiu atveju mediatorius sugaišta savo laiką, patiria išlaidas, bet įtraukti šio laiko į faktinį mediacijos vykdymo laiką negali. Todėl siūlome papildyti Nutarimo 43 punktą numatant apmokėjimą už laiką, skirtą kelionei į antrinės teisinės pagalbos teikimo ar procesinių veiksmų atlikimo vietą ir atgal, ir už laiką, skirtą susipažinti su bylos medžiaga, neviršijant Taisyklėse nustatytų dydžių (taikant analogišką advokatams taikoma apskaičiavimą).
 - Didinti mediacijos vykdymui skirtų valandų skaičių tam tikrose ginčo kategorijos. Šeimos ginčiuose su tarpvalstybiniu elementu dėl šių ginčų specifikos ir ypatumų (poreikis išmanyti tarptautinį teisinį reguliavimą, mediacijos vykdymas ne lietuvių kalba, ypatingai sudėtingi ir didelės eskalacijos konfliktai, neretai taikomi atskiri susitikimai, vykdoma šaudyklinė mediacija) skirti iki 8 val.; šeimos mediacijoje, kurioje tiesiogiai įtraukiamas vaikas, kiekvieno vaiko nuomonės išlausymui skirti po papildomą 1 val.
 - Mediacijos rezultatams įforminti laiką tikslinga detalizuoti: jeigu mediacija baigiama nepasiekus takaus susitarimo, pranešimui VGTPPT ir pažymoms šalims parengti skirti 1 val.; taikos sutarties parengimui skirti 3 val.

LIETUVOS MEDIATORIŲ RŪMAI

Lietuvos mediatorių profesinė organizacija, Didlaukio g. 55, LT-08303 Vilnius

Telefonas: +37067113241. El.paštas: info@lmr.lt

Įmonės kodas: 304467253

Lietuvos mediatorių rūmų bendruomenė, vienijanti daugiau 120 Lietuvos mediatorių, yra įsitikinsi, kad orus, kvalifikaciją ir keliamus reikalavimus atitinkantis užmokestis už teikiamas paslaugas, tinkamų sąlygų sudarymas, didins ir stiprinti mediacijos paslaugų kokybę, efektyvumą, pačių mediatorių motyvaciją.

Pagarbiai

Pirmininkė

Odeta Intė